

*Національна академія педагогічних наук України  
Державна науково-педагогічна бібліотека України  
імені В. О. Сухомлинського*

*Відділ науково-методичної, соціокультурної та міжнародної діяльності*

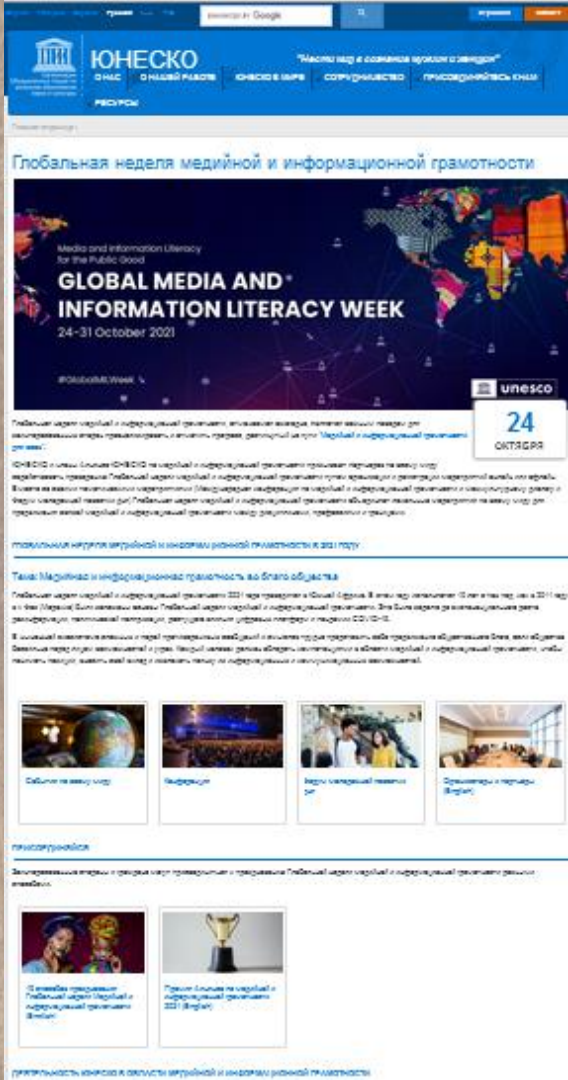
## Медіаосвіта та медіакультура в Україні

ДО ВСЕСВІТЬОГО ТИЖНЯ МЕДІЙНОЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ

2021



<https://en.unesco.org/commemorations/globalmilweek>



**Всесвітній тиждень медійної та інформаційної грамотності, співorganizаторами якого цього року виступають ЮНЕСКО та Південна Африка, відбувається з 24 по 31 жовтня 2021 р.**

**за темою:**

**«Media and Information Literacy for the public good – Медійна та інформаційна грамотність для суспільного блага».**



Ресурси українського сегменту інтернету  
з питань медійної та інформаційної  
грамотності

# Фільтр

<https://filter.mkip.gov.ua/>

Фільтр — це національний проєкт з медіаграмотності Міністерства культури та інформаційної політики України. Він був заснований у 2021 році, аби об'єднати зусилля держави, громадських організацій та медіаспільноти задля підвищення рівня медіаграмотності українців.

На платформі зібрані корисні матеріали для всіх, хто прагне зробити медіаграмотність своєю життєвою навичкою.

 Фільтр  
Національний проєкт з медіаграмотності

Покращувати пошук

ЗНАЙТИ →



ПРО ПРОЄКТ →

МЕДІАОСВІТА →

ІНТЕРАКТИВНА МАПА ІНІЦІАТИВ →

ПРОЙТИ ТЕСТ → **СКОРО БУДЕ**

НОВИНИ →

КОНТАКТИ →

## Доповни мапу ініціатив

ПЕРЕЙТИ →

Доповнюй мапу разом з Фільтром. Знаходь ініціативи з медіаграмотності у своїй області та долучайся вже зараз.



# Медіапсихологія Медіаосвіта

сайт лабораторії психології масової комунікації та медіаосвіти  
Інституту соціальної та політичної психології НАПН України

<http://mediaosvita.org.ua/uk/>

MEDIA ПСИХОЛОГІЯ  
ОСВІТА

Головна Анонси Новини Експеримент Про нас Бібліотека Опитування Контакти

## ЛАБОРАТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА МЕДІАОСВІТИ ІСПП НАПН УКРАЇНИ

ПРО НАС

ВСІ НОВИНИ

ЕКСПЕРИМЕНТ

КОНФЕРЕНЦІЯ

монографії: <http://mediaosvita.org.ua/biblioteka/monografiyi/>  
підручники: <http://mediaosvita.org.ua/biblioteka/pidruchnyky/>  
посібники: <http://mediaosvita.org.ua/biblioteka/posibnyky/>  
програми: <http://mediaosvita.org.ua/biblioteka/programy/>

### ПРОДУКЦІЯ ЛАБОРАТОРІЇ



МОНОГРАФІЇ



ПІДРУЧНИКИ



ПОСІБНИКИ



ПРОГРАМИ

# Академія української преси

<https://www.aup.com.ua/>



Академія Української Преси



Про АУП

Моніторинг

Видання

Медіаосвіта

Медіаосвітні ігри

Школа соціальної журналістики

Контакти



Про АУП

Моніторинг

Видання

Медіаосвіта

Медіаосвітні ігри

HOME > ПРО АУП > ПРО НАС

## Про нас

Академія української преси (АУП) – негосподарська організація, розташована в Києві та представлена у різних країнах Європи та Америки європейськими та американськими інституціями.

**Загальне бачення:** АУП постає незалежною організацією в сфері медіаосвіти та перекваліфікації журналістів та медіаграмотності та європейських стандартів медіаосвіти, що допомагає досліджень, навчання та публікації фахових видань.

**Місія:** Академія української преси сприяє поінформованому та критичному суспільству.

Історія проекту

Навчальні програми

Портал «Медіаосвіта та медіаграмотність»

Електронний бюлетень

Проект «Програма медіаграмотності для громадян»

WOWstories!

«Майстерня медіаграмотності»

*Бібліотека масової комунікації та медіаграмотності АУП:*

<https://www.aup.com.ua/category/library/>

*Портал "Медіаосвіта і медіаграмотність":*

<https://medialiteracy.org.ua/>



# Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського

Рубрика "Інформаційна та медіаграмотність":

<http://dnrb.gov.ua/ua/інформаційна-та-медіаграмотність/>

Рубрика "Інтернет-безпека": <https://dnrb.gov.ua/ua/інтернет-безпека/>



[Головна](#) [Контакти](#) [Мапа сайту](#) [Допомога онлайн](#) [Статистика](#)

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ  
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ  
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

*Бібліотека - це державно і духовно урівноважена культура*

*В. О. Сухомлинський*

[Українська](#) [English](#)



04060, Київ, М.Верлинського, 9  
380 (44) 467-22-14 dnrb@i.ua  
[Мапа проїзду](#)

[Про бібліотеку](#) [Ресурси](#) [Е-бібліотека](#) [Віртуальні читальні зали](#) [Послуги](#) [Діяльність](#) [Науковцю](#)

[Бібліотечному фахівцю](#) [Онлайн реєстрація](#) [Галерея](#)

Пошук

# Національна бібліотека України для дітей

рубрика "Медіаосвіта: інноваційні підходи":

<https://chl.kiev.ua/Default.aspx?id=6619>



## Національна бібліотека України для дітей

Електронний  
каталог

Віртуальна  
довідка

Карта  
сайту

Наша адреса:

03190, Київ, вул. Януша Корчака, 60



 Українська  
 Русський  
 English

Пошук по сайту



Підписатися на новини бібліотеки

На допомогу бібліотекарів • Інформаційна культура користувачів •

### ♦ Про бібліотеку

- Загальна інформація
- Режим роботи
- Контакти
- Структура
- "Вікно в Америку"
- ЗМІ про бібліотеку
- Спонсори
- Благодійний фонд розвитку
- Державні закупівлі




### Медіаосвіта: інноваційні підходи

[Кабмін схвалив Концепцію розвитку цифрових компетентностей до 2025 року](#) (04.03.2021)

[Рекомендації із захисту дітей у цифровому середовищі](#) (19.01.2021)





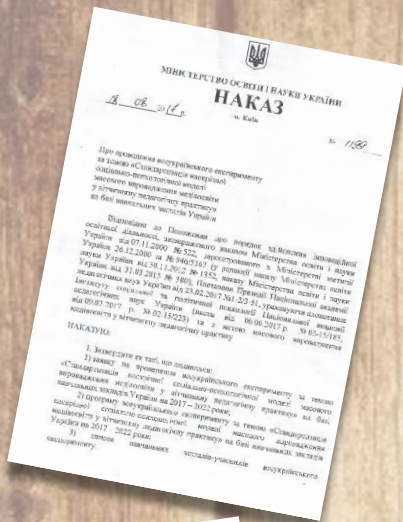
Пропонуємо для  
ознайомлення

# Стан медіаосвіти в Україні



URL зображення: [https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcT\\_NeqteeUk-0gQR5AGkGZ2u0tIFuVus--vfTbX78w48UPbzjCo4A5yb4i0BWGbwP9rJPM&usqp=CAU](https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcT_NeqteeUk-0gQR5AGkGZ2u0tIFuVus--vfTbX78w48UPbzjCo4A5yb4i0BWGbwP9rJPM&usqp=CAU)





**Про проведення всеукраїнського експерименту за темою „Стандартизація наскрізної соціально-психологічної моделі масового впровадження медіаосвіти у вітчизняну педагогічну практику” на базі навчальних закладів України [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 18 серп. 2017 р. № 1199 // Медіапсихологія, медіаосвіта : [сайт] / ГО „Українська асоціація медіапсихологів та медіапедагогів”. – Електрон. дані. – Київ, 2017. – Режим доступу: <http://mediaosvita.org.ua/book/nakaz-mon-pro-provedennya-vseukrayinskogo-eksperymentu/>, вільний (дата звернення: 18.10.2021). – Назва з екрану.**



**До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності [Електронний ресурс] : лист М-ва освіти і науки України від 20 трав. 2020 р. № 1/9-263 // Міністерство освіти і науки України : [офіц. вебсайт]. – Електрон. дані. – Київ, 2020. – Режим доступу: [https://mon.gov.ua/ua/npa/do-pitannya-uniknennya-problem-i-pomilok-u-praktikah-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti?fbclid=IwAR1VYIpSjhbTwD7PQkbqHJECgeq5WNV-3KH1ALgfZT4qL\\_1UK89j5Cv\\_5XI](https://mon.gov.ua/ua/npa/do-pitannya-uniknennya-problem-i-pomilok-u-praktikah-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti?fbclid=IwAR1VYIpSjhbTwD7PQkbqHJECgeq5WNV-3KH1ALgfZT4qL_1UK89j5Cv_5XI), вільний (дата звернення: 11.10.2021). – Назва з екрана. – Додаток: Запобігання окремих проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності : аналіт. записка / розроб. Володимир**

**Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) :** схвалено президією Нац. акад. пед. наук України 21 квіт. 2016 р. / Ін-т соціал. та політ. психології НАПН України ; [за ред. Л. А. Найдюнової, М. М. Слюсаревського]. – Київ : [б. в.], 2016. – 19 с. – Текст док. представлено також в інтернеті: <http://mediaosvita.org.ua/book/kontseptsiya-vprovadzhennya-mediaosvity/>.

**Від медіаграмотності до медіакультури :** бібліогр. покажч. / Наук.-пед. б-ка м. Миколаєва ; [упоряд. Л. В. Шутяк ; авт. вступ. ст. К. Картузов]. – Миколаїв : [б. в.], 2016. – 45 с. – Текст документа представлено також в інтернеті: <https://library.mk.ua/resurses/vidanya/2015-2016/>.

**Від медіаграмотності до медіакультури: стратегії, проблеми, перспективи :** тези доп. Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., 27 квіт. 2016 р. / ДНУ „Інститут модернізації змісту освіти” МОН України, Ін-т соціал. і політ. психології НАПН України, Акад. укр. преси, Миколаїв. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти, Миколаїв. обл. бібл. асоц., Наук.-пед. б-ка м. Миколаєва ; [відп. за вип. Шуляр В. І.]. – Миколаїв : [б. в.], 2016. – 122, [2] с. – Текст видання представлено також в інтернеті: <http://library.mk.ua/wp-content/uploads/2015/12/theses.pdf>







**Горбань, Ю.** Національні програми інформаційної грамотності: досвід країн Південно-Східної Азії і України / Юрій Горбань, Олена Скаченко // Бібл. вісн. – 2021. – № 2. – С. 91–101. – Бібліогр.: 16 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv\\_2021\\_2\\_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2021_2_11).

*У статті автори з'ясовують цілі, аналізують результати національного проєкту „Дія. Цифрова освіта”» (Україна); виявляють схожі та унікальні елементи порівняно з національними програмами інформаційної грамотності країн Південно-Східної Азії (на прикладі Малайзії і Сінгапуру).*

**Гранчак, Т.** Бібліотечно-інформаційна діяльність і медіаграмотність / Тетяна Гранчак // Вісн. Кн. палати. – 2018. – № 3. – С. 40–43. – Бібліогр.: 14 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp\\_2018\\_3\\_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2018_3_11).

*Розглянуто проблему формування медіаграмотності серед користувачів і працівників бібліотек у контексті бібліотечно-інформаційної діяльності, зокрема бібліотечного інформування, формування та організації бібліотечних ресурсів, бібліотечного контенту інтернет-середовища.*

**Деркач, Л.** Стан і перспективи медіаосвіти в Україні / Лариса Деркач // Мас. комунікація: історія сьогодення, перспективи. – 2016. – № 9/10. – С. 33–38. – Бібліогр.: 14 назв.



**Збанацька, О. М.** Термінологія законодавства в контексті цифровізації / Збанацька Оксана Миколаївна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2020. – № 1. – С. 98–105. – Текст статті представлено також в інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi\\_2020\\_1\\_16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2020_1_16).

*Мета статті полягає у визначенні тематичного корпусу словосполучень, похідних від слова „цифра”, у нормативно-правових документах бази даних „Законодавство України”, аналізуванні їхньої поступовості, кількості й частоти вживання. Розглянуто поняття „діджиталізація” і „цифровізація”.*

**Ісаєнко, О.** Роль медіаосвіти у формуванні медіа культури сучасної молоді / Олександр Ісаєнко // Вісн. Кн. палати. – 2018. – № 1. – С. 22–25. – Бібліогр.: 7 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp\\_2018\\_1\\_5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2018_1_5).

**Лисенко, Л.** Роль бібліотек у організації медіаосвіти впродовж життя / Лариса Лисенко // Збірник статей Сьомої міжнародної науково-методичної конференції: Сучасний простір медіаграмотності та перспективи його розвитку / Акад. укр. преси, Центр віл. преси, Академія Deutsche Welle ; [упоряд.: Валерій Іванов, Оксана Волошенюк]. – Київ, 2019. – С. 409–414. – Текст статті представлено також в інтернеті: [http://www.aup.com.ua/uploads/Zbirnyk\\_conf\\_2019.pdf](http://www.aup.com.ua/uploads/Zbirnyk_conf_2019.pdf).







**Маркова, В.** Медіаосвіта в системі соціальних комунікацій: теоретичний аспект / Вікторія Маркова // Вісн. Кн. палати. – 2019. – № 10. – С. 16–20. – Бібліогр.: 8 назв. 1. – Текст статті представлено також в інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp\\_2019\\_10\\_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2019_10_6).

**Медіаграмотність: практичні навички та перспективи розвитку** [Електронний ресурс] : аналіз опитування / Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова, Наук. б-ка ; [уклад.: Бондарчук Я. С., Мельник М. І.]. – Електрон. дані. – Вінниця : [б. в.], 2020. – 28 с. – Режим доступу: <https://issuu.com/viktormelnyk9/docs/analiz-anket-naukovtsiv-ta-stud-red>, вільний (дата звернення: 19.10.2021). – Назва з екрана.

**Онищенко, О.** Піднесення рівня інформаційної грамотності – пріоритетне завдання сучасних бібліотек / Олексій Онищенко // Бібл. вісн. – 2020. – № 6. – С. 3–6. – Текст статті представлено також в інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv\\_2020\\_6\\_3](http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2020_6_3).

**Осюхіна, М.** Шляхи розвитку формальної медіаосвіти в Україні / Марина Осюхіна // Мас. комунікація: історія сьогодення, перспективи. – 2016. – № 9/10. – С. 41–45. – Бібліогр.: 5 назв.



**Поберезська, Г. Г.** Огляд українських медіаосвітніх ресурсів в інтернеті як джерело формування медіакультури особистості [Електронний ресурс] / Поберезська Г. Г. // Обрії друкарства : електрон. наук. журн. / Вид.-поліграф. ін.-т КПІ ім. Ігоря Сікорського, каф. вид. справи та редагування. – Електрон. текст. дані. – Київ, 2019. – № 1. – С. 135–143. – Бібліогр.: 8 назв. – Режим доступу: <http://horizons.vpi.kpi.ua/article/view/169573>.

*У статті проаналізовано змістове наповнення поняття „медіакультура” та його складників – „медіаобізнаність” та „медіаграмотність”. Виявлено та систематизовано українські медіаосвітні ресурси, спрямовані на розвиток медіа- та інформаційної грамотності й формування медіакультури широкої аудиторії, в т. ч. медіапедагогів, медіапсихологів, працівників мас-медіа. Описано призначення медіаосвітніх ресурсів (інтернет-порталів „Медіаосвіта і медіаграмотність”, „Медіаосвіта”, „Про Інтернет” тощо), визначено їх роль у формуванні медіакультури особистості в цілому та для професійної самоосвіти працівників мас-медіа зокрема.*

**Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи** : зб. ст. П'ятої міжнар. наук.-метод. конф. з медіаосвіти та медіаграмотності, 31.03–1.04. 2017 [Електронний ресурс] / [Агентство США з міжнар. розвитку (USAID), Інтерньюс, Акад. укр. преси ; упоряд.: Валерій Іванов, Оксана Волошенюк]. – Електрон. дані. – [Київ : Акад. укр. преси : Центр Віл. Преси, 2017]. – 391 с. – Режим доступу: [http://www.aup.com.ua/uploads/Zbirnik\\_konf\\_AUP\\_2017.pdf](http://www.aup.com.ua/uploads/Zbirnik_konf_AUP_2017.pdf), вільний, (дата звернення: 18.10.2021). – Назва з екрана.





**Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи** : зб. ст. Шостої міжнар. наук.-метод. конф. з медіаосвіти та медіаграмотності, 20–21 квіт. 2018 р. [Електронний ресурс] / Агентство США з міжнар. розвитку (USAID), Інтерньюс, Акад. укр. преси ; [упоряд.: Валерій Іванов, Оксана Волошенюк]. – Електрон. дані. – [Київ : Акад. укр. преси : Центр Віл. Преси, 2018]. – 243 с. – Режим доступу: [http://www.aup.com.ua/uploads/Zbirnyk\\_statey\\_AUP2018.pdf](http://www.aup.com.ua/uploads/Zbirnyk_statey_AUP2018.pdf), вільний, (дата звернення: 8.10.2021). – Назва з екрана.

**Розвиток інформаційної культури як умова єдності українського суспільства = Development of informational culture as a condition of Ukrainian society'unity** : [монографія] / [авт. кол.: О. Онищенко [та ін.] ; ред. Т. Дубас [та ін.] ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : [б. в.], 2017. – 248, [1] с. – Бібліогр.: с. 223–248. – Текст монографії представлено також в інтернеті: [http://irbis-nbuv.gov.ua/E\\_LIB/PDF/EIF0000090%2Epdf](http://irbis-nbuv.gov.ua/E_LIB/PDF/EIF0000090%2Epdf).

**Сеульська декларація про медійну та інформаційну грамотність для всіх і при загальній участі: захист від дезінфодемії** [Електронний ресурс] / ЮНЕСКО // Медіаграмотність / Державний комітет телебачення і радіомовлення України : [вебпортал]. – Електрон. дані. – Київ, 2021. – 11 лют. – Режим доступу: [http://comin.kmu.gov.ua/control/publish/article/main?art\\_id=175844&cat\\_id=175843](http://comin.kmu.gov.ua/control/publish/article/main?art_id=175844&cat_id=175843)[http://osvita.ua/legislation/Ser\\_ osv/46374/](http://osvita.ua/legislation/Ser_ osv/46374/), вільний (дата звернення: 20.10.2021). – Назва з



**Соціокультурні механізми формування ментального імунітету проти зовнішніх маніпуляцій свідомістю населення України = Sociocultural Factors in Building Ukraine Population's mental Immunity to Foreign Manipulations of Consciousness = Социокультурные механизмы формирования ментального иммунитета против внешних манипуляций сознанием населения Украины :** [монографія] / [авт. кол.: В. Горовий, В. Попик та ін. ; ред.: Т. Дубас, О. Федоренко, Ю. Шлапак] ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2015. – 226 с. – Текст монографії представлено також в інтернеті: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/E\\_LIB/PDF/er%2D0003322%2Epdf](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/E_LIB/PDF/er%2D0003322%2Epdf).

**Юрко, О. Р.** Медіакомпетентність – вміння для життя сучасної людини / О. Р. Юрко // Хімія. – 2018. – № 5/6. – С. 11–14.

*Розглянуто особливості впровадження та розвитку медіаосвіти в Україні. Розкрито роль медіаосвіти та медіаграмотності у процесі формування інтелектуального та творчого потенціалу особистості, у розвитку її критичного мислення.*









**Беззуб, І.** Медіаосвіта батьків як складова медіаосвітнього простору / Ірина Беззуб // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ : [б. в.], 2020. – Вип. 60. – С. 242–258. – Бібліогр.: 16 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/npnbuimviv\\_2020\\_60\\_18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/npnbuimviv_2020_60_18).

**Гуменна, О. І.** Медіакультура в шкільній бібліотеці : [досвід роботи б-ки ліцею № 15 ім. О. Співачука м. Хмельницького] / О. І. Гуменна // Шкіль. бібліотекар. – 2020. – № 6 (черв.). – С. 13–17.

**Дубініна, О.** Методологічне обґрунтування побудови моделі розвитку інформаційної культури учасників навчально-виховного процесу у загальноосвітньому навчальному закладі / О. Дубініна // Пед. науки: теорія, історія, інновац. технології. – 2016. – № 5. – С. 282–289. – Бібліогр.: 6 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті:

[https://pedscience.sspu.edu.ua/jornal/jornal\\_5\\_16/html5forpc.html?page=0](https://pedscience.sspu.edu.ua/jornal/jornal_5_16/html5forpc.html?page=0).





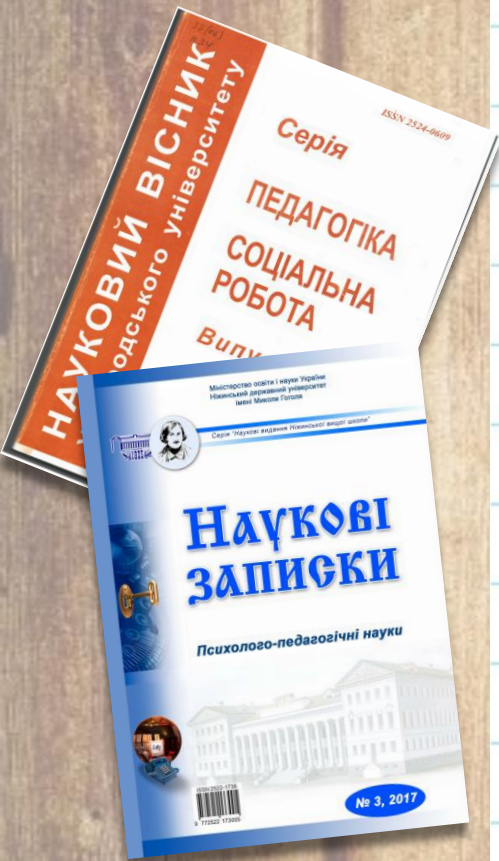
**Ковач, І.** Формування базових навичок медійної та інформаційної культури у дітей дошкільного віку [Електронний ресурс] : [досвід роботи Херсон. обл. б-ки для дітей ім. Дніпрової Чайки] / Ірина Ковач // Б-ка у форматі D° : [електрон. журн.]

/ Нац. б-ка України для дітей, Укр. асоц. працівників б-к для дітей. – Електрон. дані. – Київ, 2020. – № 2. – С. 39–41. – Режим доступу: <http://www.chl.kiev.ua/D0/Book/View/121#page/38/mode/2up>, вільний (дата звернення: 20.10.21). – Назва з екрана.

**Кокорєва, Ю. Б.** Формування медіакультури учасників освітнього процесу : [досвід роботи зав. б-ки гімназії № 43 м. Харкова] / Ю. Б. Кокорєва // Шкіл. бібліотекар – 2020. – Жовт. (№ 10). – С. 2–6.

**Кошара, Ю. М.** Формування в учнів основної школи умінь самостійної роботи з підручником української літератури : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Кошара Юлія Миколаївна ; [наук. кер. Ситченко Анатолій Люціанович] ; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. – Миколаїв, 2016. – 20, [1] с. – Бібліогр.: с. 17–18.





**Коропатник, М. М.** Медійна та інформаційна грамотність – одна із важливих компетентностей, які має формувати нова українська школа : виклики інформаційного суспільства / Коропатник М. М // Наук. зап. Серія: „Психолого-педагогічні науки” / Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин, 2017. – № 3. – С. 99–106. – Бібліогр.: 39 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzsp\\_2017\\_3\\_14](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzsp_2017_3_14).

**Кузьма, І. І.** Розвиток медіаосвіти дітей дошкільного та молодшого шкільного віку (1959–2018 рр.) / Ірина Ігорівна Кузьма // Наук. вісн. Ужгород. ун-ту. Серія: „Педагогіка. Соціальна робота”. – 2020. – Вип. 1 (46). – С. 64–69. – Бібліогр.: 14 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: <http://visnyk-ped.uzhnu.edu.ua/article/view/217829>.

*Мета статті – обґрунтувати періодизацію генези медіаосвіти дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку (1959–2018 рр.) і виявити можливості використання перспективних ідей у сучасній освітній галузі. Обґрунтовано три періоди генези медіаосвіти дошкільників та учнів молодшого шкільного віку: перший (1959–1990 рр.) – пропагандистсько-виховний; другий (1991–2010 рр.) – компетентнісно-технологічний; третій (2011–2018 рр.) – концептуально-експериментальний. Визначено ідеї, доцільні для впровадження на сучасному етапі.*



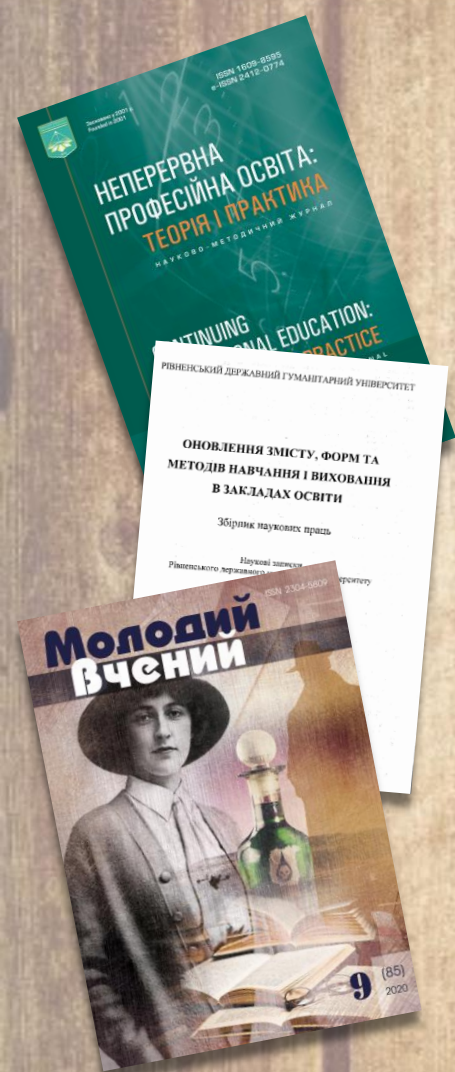


**Медіаграмотність і критичне мислення** в закладі дошкільної освіти [Електронний ресурс] : [навч.-метод. посіб.] / [Акад. укр. преси, Центр віл. преси ; за ред. О. В. Волошенюк, В. Ф. Іванова, Г. А. Дегтярьова]. – Електрон. дані. – Київ : [АУП, ЦВП], 2020. – 78 с. – (Бібліотека масової комунікації та медіаграмотності Академії української преси). – Режим доступу: <https://www.aup.com.ua/mediagramotnist-i-kritichne-mislenn/>, вільний (дата звернення: 20.10.2021). – Назва з екрану.

**Михайленко, Н. І.** Формування інформаційної компетентності учасників освітнього процесу гімназії : [із досвіду роботи б-ки Першої укр. гімназії ім. М. Аркаса м. Миколаєва] / Н. І. Михайленко // Шкіл. бібліотекар. – 2017. – № 4. – С. 11–13.

**Моїсєєва, Н.** Соціально-комунікаційний підхід до розуміння медіаосвіти / Н. Моїсєєва // Вісн. Кн. палати. – 2015. – № 3. – С. 48–51. – Бібліогр.: 18 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp\\_2015\\_3\\_16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2015_3_16).

*У статті розглянуто основні підходи до визначення медіаосвіти. Проаналізовано значення педагогічного та інформаційного підходів у формуванні концепцій медіаосвіти. Обґрунтовано необхідність розширення концептуальних основ соціально-комунікаційного підходу. Умовами розвитку моделей медіаосвіти є виникнення медіапростору, медіатехнологій, медіадіяльності.*



**Саух, П.** Розвиток критичного мислення як провідний тренд сучасного освітнього процесу / Петро Саух // Неперерв. проф. освіта: теорія і практика. – 2021. – Вип. 2 (67). Серія: Педагогічні науки. – С. 7–15. – Бібліогр.: с. 13–14. – Текст статті представлено також в інтернеті: <http://npo.kubg.edu.ua/article/view/235697/234035>.

**Семеняко, Ю. Б.** Емпіричне дослідження виховання культури споживання медіа-продукції у дітей старшого дошкільного віку в сім'ї / Ю. Б. Семеняко // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти : зб. наук. пр. : наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне : РДГУ, 2017. - Вип. 17 (60). – С. 316–320. – Текст статті представлено також в інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ozfm\\_2017\\_17\\_87](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ozfm_2017_17_87).

**Тихоненко, Н. І.** Формування навичок медіаграмотності на засадах компетентнісного підходу як інструмента розвитку дослідницького мислення учнів / Тихоненко Н. І., Чичкало І. Л. // Молодий вчений. – 2020. – № 9 (верес.). – С. 116–119. – Бібліогр: 6 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2020/9.1/24.pdf>.



# Медійна та інформаційна грамотність студентів





**Бабенко, Т.** Розвиток ціннісного компонента інформаційної культури майбутніх учителів історії / Тетяна Бабенко // Рід. шк. – 2017. – № 3/4. – С. 26–30. – Бібліогр.: 6 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/rsh\\_2017\\_3-4\\_8](http://nbuv.gov.ua/UJRN/rsh_2017_3-4_8).

**Грипич, С.** Формування інформаційної культури користувачів як важлива складова діяльності бібліотеки закладу вищої освіти / Світлана Грипич, Людмила Буравкова // Бібл. форум: історія, теорія і практика. – 2019. – № 1. – С. 33–40. – Бібліогр.:

16 назв.

*Розглянуто коло проблем з теоретичних засад інформаційної культури та практичного досвіду її формування в бібліотеках закладів вищої освіти. Репрезентовано 2-ге видання навчального посібника «Інформаційна культура: теоретичні засади та досвід», який висвітлює роботу наукової бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету в цьому напрямі.*

**Давидова, А.** Формування навичок та вмінь з інформаційної грамотності у користувачів Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна / Алла Давидова, Геннадій Штан // Бібл. вісн. – 2020. – № 3. – С. 33–38. – Бібліогр.: 15 назв. – Текст статті представлено також в





**Дудоладова, А. В.** Роль бібліотечного середовища у розвитку інформаційної компетентності студентів / А. В. Дудоладова, Л. В. Дудоладова // Проблеми сучасної освіти : зб. наук.-метод. пр. / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; [редкол.: Ю. В. Холін та ін.] – Харків, 2016. – Вип. 7. – С. 153–157. – Бібліогр.: 8 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: <https://periodicals.karazin.ua/issuededu/article/view/8941/8462>.

*У статті розглянуто роль бібліотеки у забезпеченні якості вищої освіти. Уточнено терміни „компетентність”, „інформаційна компетентність”. Досліджено значення читання для академічної діяльності студентів класичного університету.*

**Земка, О. І.** Формування інформаційних дослідницьких умінь у майбутніх учителів української мови і літератури / О. І. Земка // Пед. науки: теорія, історія, інновац. технології. – 2015. – № 1. – С. 267–273. – Бібліогр.: 5 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: [https://pedscience.sspu.edu.ua/jornal/jornal\\_2015\\_1/html5forpc.html?page=0](https://pedscience.sspu.edu.ua/jornal/jornal_2015_1/html5forpc.html?page=0).

*Розкрито сутність поняття „інформація” на основі педагогічної та психологічної наукової літератури. Охарактеризовано види інформаційних дослідницьких умінь студентів-філологів, зокрема: бібліографічних, лексикографічних та технічних.*





**Каракоз, О. О.** Формування інформаційної культури студентів як невід'ємна складова сучасної вищої освіти / Олена Олександрівна Каракоз // Бібліотека: місце традицій, простір інновацій : матеріали круглого столу, присвяч. 55-річчю наук. б-ки Київ. нац. ун-ту культури і мистецтв, Київ, 30 листоп. 2018 р. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Наук. б-ка. – Київ : Видавн. центр КНУКіМ, 2018. – С. 118–120. – Текст статті представлено також в інтернеті: <http://lib.knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Biblioteka-mistse-traditsiy.pdf>.

**Костирко, Т. М.** Формування культури академічної доброчесності бібліотекою закладу вищої освіти / Костирко Тамара Миколаївна, Жигалкіна Марина Сергіївна // Бібл. Меркурій. – 2019. – Вип. 2 (22). – С. 190–198. – Бібліогр.: 7 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: <http://vislib.onu.edu.ua/article/view/180350>, [http://nbuv.gov.ua/UJRN/libmer\\_2019\\_2\\_18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/libmer_2019_2_18).

*У статті розглядаються актуальні завдання в дослідженні академічної доброчесності – боротьба з плагіатом; формування етичних норм академічної спільноти; виховання інформаційної грамотності; підвищення мотивації навчання. Описано комплекс заходів щодо академічної доброчесності, впроваджених в роботу НБ Національного університету кораблебудування ім. адмірала Макарова з метою підвищення інформаційної компетентності студентів, молодих науковців та професорсько-викладацького складу університету.*





**Кудрявцева, О. А.** Формування інформаційної культури у майбутніх бакалаврів дошкільної освіти / Олена Альбертівна Кудрявцева, Аліна Михайлівна Комишан // Наук. вісн. Південноукраїн. нац. пед. ун-ту ім. К. Д. Ушинського : журнал. Пед. науки / Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського. – Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2016. – № 5 (112). – С.63–67. – Бібліогр.: 5 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvpupupp\\_2016\\_5\\_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvpupupp_2016_5_12).

**Макарова, Г. Г.** Професійний розвиток майбутнього вчителя в умовах інформаційно-освітнього середовища наукової бібліотеки : монографія / Макарова Г. Г. ; Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів : Десна, 2016. – 214 с. – Бібліогр.: с. 168–195. – Текст монографії представлено також в інтернеті: <https://ru.calameo.com/read/004672910201449c3568d>.

**Мельник, С.** Проблема медіаосвіти в сучасній Україні / Сергій Мельник, Анастасія Юшина, Ганна Дубович // Актуальні питання документознавства та інформаційної діяльності: теорії та інновації : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих науковців, Одеса, 24–25 берез. 2016 р. / Одес. обл. універс. наук. б-ка ім. М. Грушевського, Одес. нац. політехн. ун-т. – Днепропетровск : Середняк Т. К., 2016. – С. 222–230.

*У статті розкривається сутність поняття „медіаосвіта”, досліджуються проблеми та перспективи розвитку медіаосвіти у сучасній Україні. Особливості стану медіаосвіти аналізуються на прикладі організацій, конференцій та семінарів, які проводяться у Одесі та Одеській області.*





**Почтовіюк, С. І.** Методичні основи формування інформаційної культури майбутніх психологів / С. І. Почтовіюк, В. П. Черненко // Наук. зап. Бердян. держ. пед. ун-ту / Бердян. держ. пед. ун-т. – Бердянськ : Ткачук А. В., 2016. – Вип. 1 : Педагогічні науки. – С. 195–202 : іл. – Текст статті представлено також в інтернеті: <https://pedagogy.bdpu.org/wp-content/uploads/2016/10/34-4.pdf>.

**Руденко, Ю. О.** Виховання інформаційної культури студентів у навчально-виховному процесі кооперативних технікумів і коледжів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / Руденко Юлія Олександрівна ; [наук. кер. Журба Катерина Олександрівна] ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т пробл. виховання. – Київ, 2016. – 20 с.

**Степаненко, А. І.** Формування інформаційної культури студентів політехнічних коледжів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Степаненко Анастасія Ігорівна ; наук. кер. С. В. Лапаєнко ; Нац. акад. пед. наук України. Ін-т пед.

освіти і освіти дорослих. Київ, 2017. – 21 с. Бібліогр. : с. 17-18.

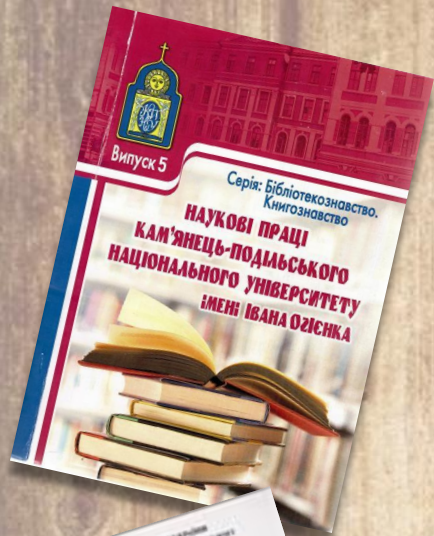




**Стешенко, Г. О.** Наукова бібліотека Київського національного університету культури і мистецтв і її роль у формуванні інформаційної культури студентів / Галина Олександрівна Стешенко // Бібліотека: місце традицій, простір інновацій : матеріали круглого столу, присвяч. 55-річчю наук. б-ки Київ. нац. ун-ту культури і мистецтв, Київ, 30 листоп. 2018 р. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Наук. б-ка. – Київ : Видавн. центр КНУКіМ, 2018. – С. 131–132. – Текст статті представлено також в інтернеті: <http://lib.knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Biblioteka-mistse-traditsiy.pdf>.

**Стоянов, В. А.** Інформаційна культура майбутнього фахівця фізичної культури як складова освітніх технологій в умовах інформаційного простору / В. А. Стоянов // Вісн. Харків. держ. акад. культури. Серія: Соц. комунікації : зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 2015. – Вип. 47. – С. 110–117. – Бібліогр.: 8 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: <http://v-khsac.in.ua/article/view/104813>.

*Мета статті – розглянути роль інформаційної культури в професійному розвитку майбутнього вчителя фізичної культури в умовах інформаційного простору.*



**Трачук, Л. Ф.** Формування інформаційної культури користувачів як напрям науково-видавничої діяльності бібліотеки закладу вищої освіти : [про навч. посіб. Наук. б-ки Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту „Інформаційна культура: теоретичні засади та досвід”] / Л. Ф. Трачук // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Сер.: Бібліотекознавство. Книгознавство / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка ; [редкол.: С. А. Копилов, Л. В. Климчук та ін.]. – Кам'янець-Подільський, 2018. – Вип. 5. – С. 232–235. – Бібліогр.: 6 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті:

<http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/1925/Naukovi-pratsi-K-PNU-im.I.-Ohiiienka-Seriia-bibliotekoznavstvo-knyhoznnavstvo-Vyp.5.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

**Харькова, Є. Д.** Формування інформаційної культури майбутнього вихователя в системі його професійної підготовки / Євдокія Дмитрівна Харькова // Вісн. Глухів. нац. пед. ун-ту ім. Олександра Довженка. Пед. науки : зб. наук. пр. / Глухів. нац. пед. ун-т ім. Олександра Довженка. – Глухів : Глухів. НПУ ім. О. Довженка, 2018. – Вип. 1 (36). – С. 67–72. - Бібліогр.: 9 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vgnpu\\_2018\\_1\\_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vgnpu_2018_1_11).





# *Медійна та інформаційна грамотність педагогів і бібліотекарів*






**Алексеева, С. В.** Розвиток інформаційної культури педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів : посібник / С. В. Алексеева, О. Д. Гуменний, В. В. Паржницький ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т проф.-техн. освіти. – Київ : [Ін-т проф.-техн. освіти НАПН України], 2015. – 186 с. – Текст посібника представлено також в інтернеті: <http://lib.iitta.gov.ua/10042/1/rozvytok%20IK.pdf>.

**Андрощук, І.** Формування інформаційної культури керівника загальноосвітнього навчального закладу в умовах післядипломної освіти / Ірина Андрощук, Олег Ворон // Нова пед. думка. – 2016. – № 2. – С. 13–16. – Бібліогр.: 5 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: <https://drive.google.com/file/d/1CLb0JSAGIwIzbQQ5YF6HkEs3mWf1HNNw/view>.

**Ворон, О. Г.** Управління розвитком інформаційної культури директора загальноосвітнього навчального закладу в післядипломній освіті : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.06 / Ворон Ольга Григорівна ; наук. кер. П. С. Олешко ; Держ. вищ. навч. закл. „Ун-т менеджменту освіти” Нац. акад. пед. наук України. – Київ, 2019. – 22 с. – Бібліогр.: с. 17–18. – Текст автореферату представлено також в інтернеті:

[http://umo.edu.ua/images/content/spec\\_rada/avtoreferaty/ВОРОН\\_ареф\\_друк\\_20\\_05\\_2019\\_n.pdf](http://umo.edu.ua/images/content/spec_rada/avtoreferaty/ВОРОН_ареф_друк_20_05_2019_n.pdf).

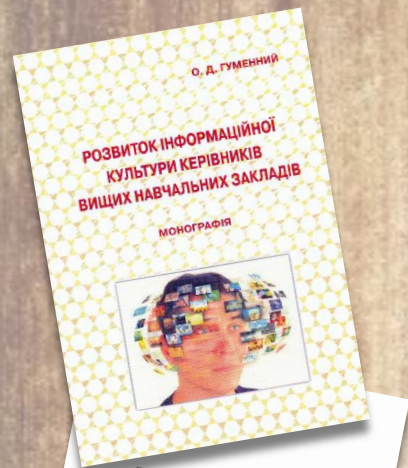




**Гожуловська, В. В.** Формування інформаційної культури педагогічних працівників / Вікторія Вікторівна Гожуловська // Тавр. вісн. освіти. – 2018. – № 3. – С. 40–45. – Бібліогр.: 7 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: [https://drive.google.com/file/d/18zKaxMAWhGcioRYpMdM-Dxhn7J\\_miVcc/view](https://drive.google.com/file/d/18zKaxMAWhGcioRYpMdM-Dxhn7J_miVcc/view).

**Грабовський, П. П.** Розвиток інформаційної компетентності вчителів природничо-математичних предметів у післядипломній педагогічній освіті : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Грабовський Петро Петрович ; [наук. кер. Спірін Олег Михайлович] ; Держ. вищ. навч. закл. „Ун-т менеджменту освіти” Нац. акад. пед. наук України. – Житомир, 2016. – 20 с. – Бібліогр.: с. 15–17. Текст автореферату представлено також в інтернеті: [http://eprints.zu.edu.ua/20222/1/avt\\_Grabovsky.pdf](http://eprints.zu.edu.ua/20222/1/avt_Grabovsky.pdf).

**Гуменний, О. Д.** Науково-методичне забезпечення розвитку інформаційної культури керівників професійно-технічних навчальних закладів / Олександр Гуменний // Модернізація професійної освіти і навчання: проблеми, пошуки та перспективи : зб. наук. пр. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т проф.-техн. освіти. – Київ : Поліграфсервіс, 2015. – Вип. 6. – С. 67–79. – Бібліогр.: 9 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: <https://jrnls.ivet.edu.ua/index.php/4/issue/view/54>.



**Гуменний, О. Д.** Розвиток інформаційної культури керівників вищих навчальних закладів : монографія / О. Д. Гуменний. – Київ : [Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України], 2015. – 245 с. – Текст монографії представлено також в інтернеті:

[http://lib.iitta.gov.ua/11259/1/%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F\\_03\\_11\\_15\\_1\\_hruden.pdf](http://lib.iitta.gov.ua/11259/1/%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F_03_11_15_1_hruden.pdf).

**Дубініна, О.** Методологічне обґрунтування побудови моделі розвитку інформаційної культури учасників навчально-виховного процесу у загальноосвітньому навчальному закладі / О. Дубініна // Пед. науки: теорія, історія, інновац. технології. – 2016. – № 5. – С. 282–289. – Бібліогр.: 6 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті:

[http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/47477/1/PNTIT\\_2016\\_5\\_Dubinina\\_Metodolohichne\\_obgruntuvannia.pdf](http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/47477/1/PNTIT_2016_5_Dubinina_Metodolohichne_obgruntuvannia.pdf).

**Іванов, С.** Медіаінформаційні технології розвитку інтелектуальної компетентності вчителя / С. Іванов, Л. Іванова // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка : Педагогіка / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2016. – Вип. 2 (4) /2016. – С. 17–20. – Бібліогр.: 9 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vknutshp\\_2016\\_2\\_6.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vknutshp_2016_2_6.pdf).





**Колеснікова, І. В.** Розвиток медіакультури педагогів в умовах реформування освіти / І. В. Колеснікова // Інновац. педагогіка. – 2020. – Вип. 23, т. 1. – С. 133–135. – Бібліогр.: 12 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: [http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/23/part\\_1/31.pdf](http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/23/part_1/31.pdf).

**Лисенко, Л.** Бібліотека – важлива ланка медіаосвіти / Лариса Лисенко // Збірник статей Восьмої міжнародної науково-методичної конференції „Критичне мислення в епоху токсичного контенту” / Акад. укр. преси [та ін.] ; [упоряд.: Валерій Іванов, Оксана Волошенюк]. – Київ, 2020. – С. 253–255. – Бібліогр.: 8 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: [https://www.aup.com.ua/uploads/Zbirnyk\\_8\\_konf\\_2020.pdf](https://www.aup.com.ua/uploads/Zbirnyk_8_konf_2020.pdf).

*Статтю присвячено актуальній темі дослідження ролі бібліотек в організації медіаосвіти впродовж життя. Авторка висвітлює основні напрями реалізації проекту „Будь в тренді: стань медіа грамотним” у Полтавській обласній універсальній науковій бібліотеці імені І. П. Котляревського та акцентує увагу на підготовці персоналу бібліотек для проведення медіаосвітніх заходів.*



**Михайленко, Н. І.** Формування інформаційної компетентності учасників освітнього процесу гімназії : [із досвіду роботи б-ки Першої укр. гімназії ім. М. Аркаса м. Миколаєва] / Н. І. Михайленко // Шкіл. бібліотекар. – 2017. – № 4. – С. 11–13.

**Новгородська, Ю. Г.** Феномен інформаційної культури в управлінській діяльності керівника / Новгородська Ю. Г., Кравченко Л. І. // Наук. зап. Серія: Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин, 2017. – № 3. – С. 107–112. – Бібліогр.: 10 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: <http://lib.ndu.edu.ua/dspace/handle/123456789/1012>.

**Поперечна, Л. А.** Шкільний бібліотекар – педагог медіа- та інформаційної культури / Поперечна Л. А. // Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю: виховуємо культуру потреб особистості : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. і XXII Всеукр. пед. читань, 24–25 верес. 2015 р. / НАПН України [та ін.]. – Херсон, [2015]. – Ч. 3. – С. 93–97. – Бібліогр.: 7 назв. ; Шкіл. бібл.-інформ. центр. – 2014. – № 1. – С. 50–54.

*Аналізуючи нормативні документи в зв'язку з упровадженням у шкільну практику медіаосвіти, автор з'ясовує, чи може шкільний бібліотекар стати медіапедагогом і які умови для цього потрібні.*





**Срібна, І.** „Школа медіаграмотності” для шкільних бібліотекарів, або Мультиплікація медіаосвіти бібліотечними засобами / Ірина Срібна // Збірник статей Восьмої міжнародної науково-методичної конференції „Критичне мислення в епоху токсичного контенту” / Акад. укр. преси [та ін.] ; [упоряд.: Валерій Іванов, Оксана Волошенюк]. – Київ, 2020. – С. 244–247. – Бібліогр.: 6 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: [https://www.aup.com.ua/uploads/Zbirnyk\\_8\\_konf\\_2020.pdf](https://www.aup.com.ua/uploads/Zbirnyk_8_konf_2020.pdf).

*Стаття презентує досвід медіаосвітньої діяльності Херсонської обласної бібліотеки для дітей ім. Дніпрової Чайки, що здійснюється у співпраці з управлінням освіти та бібліотеками закладів загальної середньої освіти м. Херсона. Акцент зроблено на тренінговому курсі „Школа медіаграмотності”, запровадженому в 2019–2020 навчальному році, в рамках системи підвищення кваліфікацій шкільних бібліотекарів.*

**Червінська, І.** Медіаграмотність педагогів гірських шкіл регіону українських Карпат у контексті викликів сьогодення / Інна Червінська // Збірник статей Восьмої міжнародної науково-методичної конференції „Критичне мислення в епоху токсичного контенту” / Акад. укр. преси [та ін.] ; [упоряд.: Валерій Іванов, Оксана Волошенюк]. – Київ, 2020. – С. 231–236. – Бібліогр.: 13 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: [https://www.aup.com.ua/uploads/Zbirnyk\\_8\\_konf\\_2020.pdf](https://www.aup.com.ua/uploads/Zbirnyk_8_konf_2020.pdf).



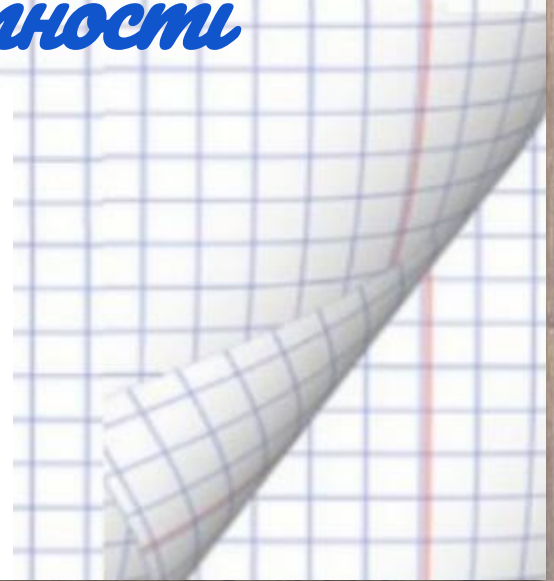
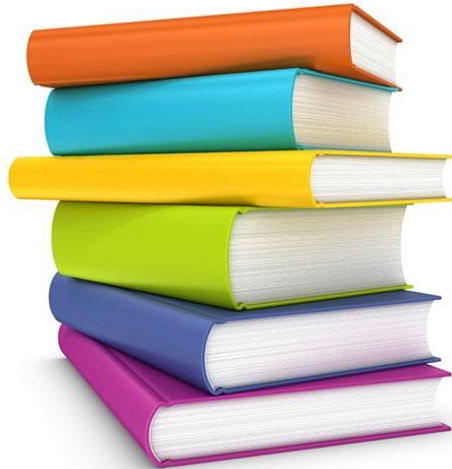
**Шарова, Т. М.** Інфо-медійна грамотність для освітян: огляд онлайн курсів на платформі Prometheus / Шарова Т. М., Шаров С. В. // Молодий вчений. – 2020. – № 9 (верес.). – С. 132–135. – Бібліогр: 9 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2020/9.1/27.pdf>.

**Шовш, К.** Інформаційна культура соціального педагога: особливості формування та реалізації / Катерина Шовш // Вища освіта України. – 2017. – № 1. – С. 65–71. – Бібліогр.: 15 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vou\\_2017\\_1\\_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vou_2017_1_11).





*Тосібники, навчальні програми, плани  
занять з формування медійної та  
інформаційної грамотності*



**Авторські заняття від медіапедагогів-лідерів:** медіаосвітні практики в позакласній роботі учнів 5–7 класів [Електронний ресурс] / Акад. укр. преси ; [автори: Волошенко Оксана Валеріївна та ін. ; літ. ред. О. Телемко ; верстка Ю. Гузи]. – Електрон. дані. – [Київ] : Акад. укр. преси : Центр віл. преси, 2017. – 49 с. – (Бібліотека масової комунікації та медіаграмотності Академії української преси). – Режим доступу: [http://www.aup.com.ua/uploads/5\\_7\\_class.pdf](http://www.aup.com.ua/uploads/5_7_class.pdf), вільний (дата звернення: 21.10.2021). – Назва з екрана.

**Блудова, В. А.** Сучасний бібліотечний урок: методика та технологія проведення / Вікторія Андріївна Блудова // Джерело пед. інновацій : інформ. технології в б-ці загальноосвіт. навч. закл. – 2015. – Вип. 1 (9). – С. 115–137. – Дод.: сценарії бібл. уроків.

**Від медіаграмотності до медіакультури :** (навч.-метод. комплекс: програма медіазанять) / Миколаїв. обл. ін.-т післядиплом. пед. освіти, наук.-метод. центр Миколаїв. міськради, Миколаїв. обл. бібл. асоц. ; [авт. кол.: Шуляр В. І., Роскіна Т. І., Картузов К. М., Філіна Т. В.]. – Миколаїв : [б. в.], 2016. – 68 с. – Текст видання представлено також в інтернеті: <https://library.mk.ua/wp-content/uploads/2015/12/media-complex.pdf>.







**Грипич, С. Н.** Інформаційна культура: теоретичні засади та досвід : навч. посіб. / С. Н. Грипич, Л. М. Буравкова ; за заг. ред. С. Н. Грипич ; [редкол. С. Н. Грипич та ін.] ; Рівнен. держ. гуманітар. ун-т, Наук. б-ка. – Рівне : О. Зень, 2017. – 366 с. – Бібліогр.: с. 342–362.

**Інформаційно-пошукова культура** : практ. рек. / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського, Бібліотека ; [уклад. Т. В. Мірохіна ; відп. за вип. В. С. Білоус]. – Вінниця : [б. в.], 2016. – 20 с. – (Серія „Основи бібліотечно-бібліографічних знань”). – Текст рекомендацій представлено також в інтернеті: [http://library.vspu.edu.ua/inform/vidanna\\_bibliot/2016/pract\\_recomend.pdf](http://library.vspu.edu.ua/inform/vidanna_bibliot/2016/pract_recomend.pdf).

*У виданні в стислій формі охарактеризовано основні складові довідково-бібліографічного апарату бібліотеки ВДПУ. Розглянуто методику складання бібліографічного опису документів.*

**Книжка у світі Медіа** [Електронний ресурс] : програма факультат. курсу з медіаграмотності для закл. заг. серед. освіти. Розроблення занять : [5–7 кл.] / Дегтярьова Г. А., Білик О. М., Кукленко О. С. – Електрон. дані. – [Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2018]. – 117 с. : іл. – Режим доступу: [http://www.aup.com.ua/uploads/BookInMediaWorld\\_2018\\_small1.pdf](http://www.aup.com.ua/uploads/BookInMediaWorld_2018_small1.pdf), вільний (дата звернення: 12.10.21). – Назва з екрана.



**Медіаграмотність у початковій школі:** посібник для вчителя [Електронний ресурс] / Акад. укр. преси ; [автори: Іванова Інна Богданівна та ін. ; літ. редагування О. Телемка ; макетування Ю. Гузи]. – Електрон. дані. – [Київ] : Акад. укр. преси : Центр віл. преси, 2018. – 233 с. – (Бібліотека масової комунікації та медіаграмотності Академії української преси). – Режим доступу: [http://www.aup.com.ua/uploads/Pochatkova\\_school\\_2018.pdf](http://www.aup.com.ua/uploads/Pochatkova_school_2018.pdf), вільний (дата звернення: 12.10.2021). – Назва з екрана.

**„Медіакультура особистості”** : навч.-метод. моделі медіазань [для 10 кл.] : навч.-метод. посіб. / [Миколаїв. обл. ін.-т післядиплом. пед. освіти, каф. психології, педагогіки та менеджменту освіти ; упоряд. Т. П. Крячко ; за наук. ред. В. І. Шуляра]. – Миколаїв : [б. в.], 2016. – 146 с. – Текст видання представлено також в інтернеті: <https://library.mk.ua/wp-content/uploads/2015/12/media-posibnik.pdf>.

**Не потони в інформаційному дощі** : навчання медіа грамотності громадян : посіб для тренерів / Академія Української преси, StopFake, IREX. – [Б. м. : б. в., 2016]. – 193 с. : іл. – Текст видання представлено також в інтернеті: [http://www.aup.com.ua/wp-content/uploads/2016/03/Citizen-Media-Literacy\\_Trainers-Manual\\_ua.pdf](http://www.aup.com.ua/wp-content/uploads/2016/03/Citizen-Media-Literacy_Trainers-Manual_ua.pdf).





**Основи інформаційної культури** : прогр. курсу за вибором для 5–7 кл.  
Профіль: гуманітарний : схвалено для використання у загальноосвіт. навч. закл. (лист ІМЗО від 13.10.2016 № 2.1/12-Г-767) / уклад. Лихожон Тетяна Володимирівна ; рец.: Голобородько Євдокія Петрівна, Бардашевська Анна Іванівна // Інформ. зб. для дир. шк. та зав. дит. садочка. – 2017. – № 7/8. – С. 93–118.

**Основи критичного мислення.** 10 (11) клас : метод. посіб. для вчителів / [авт.: О. І. Пометун, І. М. Сущенко]. – Дніпропетровськ : Ліра, 2016. – 156 с.

**Палеха, Ю. І.** Інформаційна культура : навч. посіб. / Ю.І. Палеха, О. Ю. Палеха, Ю. І. Горбань. – Київ : Вид-во Ліра-К, 2020. – 400 с.



**Парціальна програма з медіаосвітньої діяльності „Медіадошкільник”** : для дітей ст. дошк. віку (6-й рік життя) / [Г. А. Дегтярьова, О. С. Тарасова, А. П. Фоменко ; за заг. ред. О. В. Волошенюк, Г. А. Дегтярьової, В. Ф. Іванова ; Акад. укр. преси, Центр віл. преси]. – Київ : [б. в.], 2019. – 118 с. – Текст видання представлено також в інтернеті: [http://www.aup.com.ua/wp-content/uploads/2019/09/Mediashkolnik\\_2019.pdf](http://www.aup.com.ua/wp-content/uploads/2019/09/Mediashkolnik_2019.pdf).

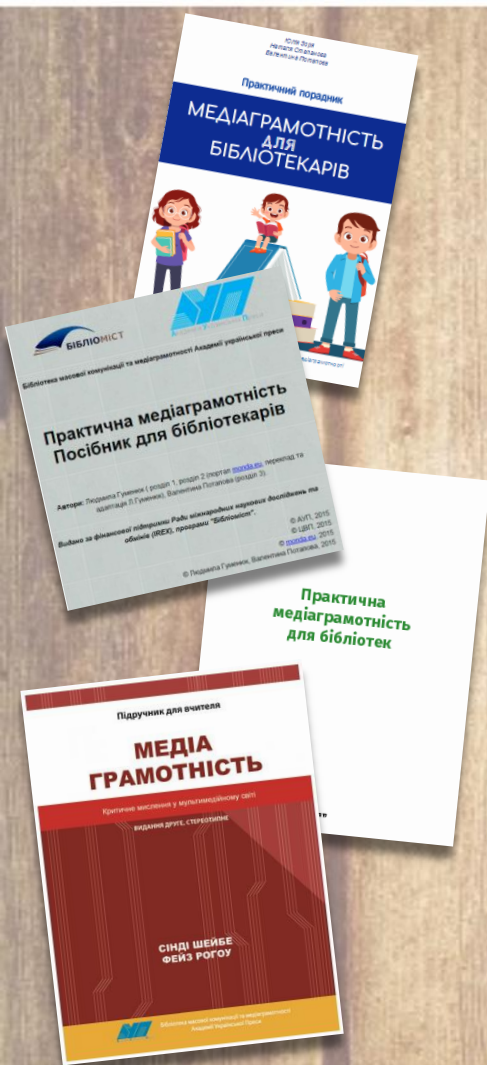
*Актуальність парціальної програми „Медіадошкільник” визначається потребою не лише підготувати дітей старшого дошкільного віку до життя в умовах інформаційного суспільства, а й на матеріалі мас-медіа формувати основи культури спілкування з ними, розвивати творчі, комунікативні здібності, критичне мислення, навчати різних форм самовираження за допомогою медіа.*

**Парціальна програма „Медіасвіт для дошкільнят”** : для дітей ст. дошк. віку / [Василюк С. М., Алексейчик О. В., Проценко О. В. та ін. ; за заг. ред. О. В. Волошенюк, Г. А. Дегтярьової, В. Ф. Іванова ; Акад. укр. преси, Центр віл. преси]. – Київ : [б. в.], 2019. – 98 с. – Текст видання представлено також в інтернеті: [http://www.aup.com.ua/wp-content/uploads/2019/09/Mediasvit\\_dlya\\_doshkilnyat\\_2019.pdf](http://www.aup.com.ua/wp-content/uploads/2019/09/Mediasvit_dlya_doshkilnyat_2019.pdf).

*Мета парціальної програми для дітей старшого дошкільного віку „Медіасвіт для дошкільнят” : формування основ медіаграмотності та практичних навичок ефективної та безпечної взаємодії з медіа; розвиток рефлексивного, логічного, критичного, творчого мислення; формування здатності розуміти й аналізувати медіатексти.*







**Зоря, Ю.** Медіаграмотність для бібліотекарів [Електронний ресурс] : практ. порадник / Юлія Зоря, Наталя Степанова, Валентина Потапова ; [Акад. укр. преси, Цент віл. преси] // Б-ка мас. комунікації та медіаграмотності : [сайт] / Акад. укр. преси. – Електрон. дані. – Київ, 2021. – Режим доступу: <https://www.aup.com.ua/mediagramotnist-dlya-bibliotekariv/>, вільний (дата звернення: 20.10.2021). – Назва з екрану.

**Практична медіаграмотність.** Посібник для бібліотекарів [Електронний ресурс] / Бібліоміст, Акад. укр. преси ; автори: Людмила Гуменюк, Валентина Потапова // Б-ка мас. комунікації та медіаграмотності : [сайт] / Акад. укр. преси. – Електрон. дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: <http://www.aup.com.ua/books/mbm/>, вільний (дата звернення: 18.10.2021). – Назва з екрану.

**Практична медіаграмотність для бібліотек** / [автори: Власюк Олег Валерійович, Іванова Тетяна Вікторівна, Срібна Ірина Сергіївна ; за ред. Валерія Іванова, Оксани Волошенюк ; Акад. укр. преси, Центр віл. преси]. – Київ : [б. в.], 2019. – 61 с. – Текст видання представлено також в інтернеті: [http://www.aup.com.ua/uploads/Mediahramotnist\\_dlya\\_bibliotek\\_AUP\\_2019.pdf](http://www.aup.com.ua/uploads/Mediahramotnist_dlya_bibliotek_AUP_2019.pdf).

**Шейбе, С.** Медіаграмотність : крит. мислення у мультимед. світі : підруч. для вчителя / Сінді Шейбе, Фейз Рогоу ; [пер. з англ. С. Дьома ; заг. ред.: В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк]. – Вид. друге, стереотипне. – [Київ] : Акад. укр. преси : Центр віл. преси, 2017. – 307 с. – Скорочений текст видання представлено також в інтернеті: [http://www.aup.com.ua/uploads/medialiteracy\\_2017\\_short.pdf](http://www.aup.com.ua/uploads/medialiteracy_2017_short.pdf).

*Підготувала Анна Іванівна Рубан,  
головний бібліотекар відділу науково-методичної,  
соціокультурної та міжнародної діяльності*

**КООРДИНАТИ БІБЛІОТЕКИ:**

**УКРАЇНА, 04060, М. КИЇВ, 60, ВУЛ. М. БЕРЛИНСЬКОГО, 9**

**ТЕЛ. (0 44) 239-11-09,**

**ТЕЛ./ФАКС (0 44) 583-06-31**

**E-MAIL: [METHODIST08@I.UA](mailto:METHODIST08@I.UA) ; [DNPB@I.UA](mailto:DNPB@I.UA)**

**ВЕБПОРТАЛ: [HTTP://DNPB.GOV.UA/UA/](http://DNPB.GOV.UA/UA/)**

